
Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2024:1

Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar samhälls- och kulturutskottet kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte – Kyrkan i det offentliga rummet, samt motionerna 2024:19, 2024:41, 2024:55 och 2024:54 som avser förslaget till uttalande i skrivelsens första, andra, fjärde och femte punkt. Läronämnden har yttrat sig över skrivelsen och motionerna. Sex av utskotten har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse.

Utskottet välkomnar kyrkostyrelsens förslag till uttalande och anser att texten är bra, men utskottet föreslår några kompletteringar med anledning av vad som framkom under behandlingen av skrivelsen och motionerna. Därför föreslår utskottet kyrkomötet att

- ◆ avslå kyrkostyrelsens förslag till uttalande i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6
- ◆ bifalla motion 2024:54
- ◆ avslå motionerna 2024:41, 2024:19 och 2024:55
- ◆ med anledning av kyrkostyrelsens förslag till uttalande, med bifall till motion 2024:54 och med anledning av motionerna 2024:19 och 2024:55 föreslå kyrkomötet att anta utskottets förslag till uttalande.

Till betänkandet finns två reservationer.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet	3
Motionernas förslag	4
Motion 2024:19 av Berth Löndahl m.fl. Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets första punkt.....	4
Motion 2024:41 av Boel Johansson m.fl. Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets andra punkt	4
Motion 2024:55 av Knapp Anna Eriksson m.fl. Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets fjärde punkt	4
Motion 2024:54 av Lena Arman m.fl. Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets femte punkt.....	5
Yttrande från läronämnden	5
Yttranden från andra utskott	5
Bakgrund	5
Skrivelsen	5
Motion 2024:19	6
Motion 2024:41	6
Motion 2024:55	6
Motion 2024:54	6
Utskottets överväganden	6
Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6, motionerna 2024:19, 2024:41, 2024:55, 2024:54	6
Reservation 1	9
Reservation 2	9
Bilaga 1 Läronämndens yttrande 2024:2y	10
Bilaga 2 Gudstjänstutskottets yttrande 2024:5y	11
Bilaga 3 Organisationsutskottets yttrande 2024:1y	12
Bilaga 4 Angående fråga om yttrande från tillsyns- och uppdragsutskottet	14
Bilaga 5 Ekonomiutskottets yttrande 2024:1y	15
Bilaga 6 Ekumenikutskottets yttrande 2024:1y	16
Bilaga 7 Kyrkolivsutskottets yttrande 2024:2y	18
Bilaga 8 Förvaltarskapsutskottets yttrande 2024:1y	20

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå kyrkostyrelsens förslag till uttalande i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6,
2. bifalla motion 2024:54,
3. avslå motion 2024:41,
4. avslå motion 2024:19,
5. avslå motion 2024:55,
6. med anledning av kyrkostyrelsens förslag till uttalande i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 och utifrån den omvärldsbeskrivning och de teologiska resonemang som förts fram i skrivelsen samt med bifall till motion 2024:54, och med anledning av motionerna 2024:19 och 2024:55 uttala följande:
  1. Svenska kyrkans engagemang i det offentliga rummet utgör en väsentlig del av kyrkans sändning till världen (mission) för skapelsens helande. Kyrkans närvaro i det offentliga rummet syftar till att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.
  2. Svenska kyrkan har ett ansvar att verka för ett öppet, inkluderande och rättvist offentligt rum för alla och bidra till det demokratiska samhällets upprätthållande och utveckling.
  3. Svenska kyrkan konstaterar att trossamfund och civilsamhällesorganisationer spelar en nyckelroll för ett öppet och rättvist samhälle.
  4. Svenska kyrkans rum ska präglas av rättvisa, inkludering, upprättelse och öppenhet. Detta innefattar både utrymme för öppna och respektfulla samtal, men också fysiska rum som ger trygghet och skydd.
  5. Svenska kyrkan bidrar till det offentliga rummet genom att sätta fokus på alla människors lika värde och värdighet, rättvisa och delaktighet. Delaktighet förutsätter möjlighet till utbildning och folkbildning. De demokratiska fri- och rättigheterna är centrala utgångspunkter i strävan efter fred och rättvisa.
  6. Svenska kyrkans deltagande i det offentliga rummet ska präglas av mod och klarsynthet, tålamod och uthållighet, samt solidaritet och egenmakt. Det ska bland annat innefatta:
    - a) analys av samhällsutmaningar utifrån ett delaktighetsperspektiv
    - b) främjande av tillitsfulla relationer
    - c) utmanande av orättvisor
    - d) upptäckande av hoppets tecken
    - e) förbättrade livsvillkor för och tillsammans med människor i utsatthet

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Kyrkomötet beslutar, utifrån den omvärldsbeskrivning och de teologiska resonemang som förts fram i skrivelsen, att uttala följande:

1. Svenska kyrkans engagemang i det offentliga rummet utgör en väsentlig del av kyrkans sändning till världen (mission) för skapelsens helande.
2. Svenska kyrkan har ett ansvar att verka för ett öppet, inkluderande och rättvist offentligt rum för alla och bidra till det demokratiska samhällets upprätthållande och utveckling.
3. Svenska kyrkan konstaterar att trossamfund och civilsamhällesorganisationer spelar en nyckelroll för ett öppet och rättvist samhälle.

4. Svenska kyrkans rum ska präglas av rättvisa, inkludering och öppenhet. Detta innefattar både utrymme för öppna och respektfulla samtal, men också fysiska rum som ger trygghet och skydd.
5. Svenska kyrkan bidrar till det offentliga rummet genom att sätta fokus på alla människors lika värde och värdighet, rättvisa och delaktighet. De demokratiska fri- och rättigheterna är centrala utgångspunkter i strävan efter fred och rättvisa.
6. Svenska kyrkans deltagande i det offentliga rummet ska präglas av mod och klarsynthet, tålmod och uthållighet, samt solidaritet och egenmakt. Det ska bland annat innefatta:
  - a) analys av samhällsutmaningar utifrån ett delaktighetsperspektiv
  - b) främjande av tillitsfulla relationer
  - c) utmanande av orättvisor
  - d) upptäckande av hoppets tecken
  - e) förbättrade livsvillkor för och tillsammans med människor i utsatthet.

Motionernas förslag

Motion 2024:19 av Berth Löndahl m.fl. Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets första punkt

Kyrkomötet beslutar att den första punkten i kyrkostyrelsens förslag till uttalande i den tematiska skrivelsen ska lyda:

Svenska kyrkans engagemang i det offentliga rummet utgör en väsentlig del av kyrkans sändning till världen (mission) för skapelsens helande. Hennes närvaro i det offentliga rummet syftar främst till att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Motion 2024:41 av Boel Johansson m.fl. Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets andra punkt

Kyrkomötet beslutar att den andra punkten i kyrkostyrelsens förslag till uttalande i den tematiska skrivelsen ska lyda:

Svenska kyrkan har ett ansvar att verka för ett öppet, inkluderande och rättvist offentligt rum för alla och bidra till det demokratiska samhällets upprätthållande och utveckling. Vi vänder oss därför mot den hätska ton som förekommer i det offentliga rummet med bl.a. hot, hat och förlöjligande av meningsmotståndare och av människor med muslimsk eller judisk tro/kultur.

Motion 2024:55 av Knapp Anna Eriksson m.fl. Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets fjärde punkt

Kyrkomötet beslutar att den fjärde punkten i kyrkostyrelsens förslag till uttalande i den tematiska skrivelsen ska lyda:

Svenska kyrkans rum ska präglas av rättvisa, inkludering, möjlighet till upprättelse och öppenhet. Detta innefattar både utrymme för öppna och respektfulla samtal, men också fysiska rum som ger trygghet och skydd.

Motion 2024:54 av Lena Arman m.fl. Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets femte punkt

SK 2024:1

Kyrkomötet beslutar att den femte punkten i kyrkostyrelsens förslag till uttalande i den tematiska skrivelsen ska lyda:

Svenska kyrkan bidrar till det offentliga rummet genom att sätta fokus på alla människors lika värde och värdighet, rättvisa och delaktighet. Delaktighet förutsätter möjlighet till utbildning och folkbildning. De demokratiska fri- och rättigheterna är centrala utgångspunkter i strävan efter fred och rättvisa.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 samt motionerna 2024:19, 2024:41, 2024:54 och 2024:55 i Ln 2024:2y, *bilaga 1*.

Yttranden från andra utskott

Gudstjänstutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet, *bilaga 2*.

Organisationsutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet, *bilaga 3*.

Tillsyns- och uppdragsutskottets har beslutat att avstå från att yttra sig över skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet, *bilaga 4*.

Ekonomiutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet, *bilaga 5*.

Ekumenikutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet, *bilaga 6*.

Kyrkolivsutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet, *bilaga 7*.

Förvaltareutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet, *bilaga 8*.

Bakgrund

Skrivelsen

I enlighet med det förslag som kyrkomötets presidium lämnade i sin skrivelse PSkr 2022:1 beslutade kyrkomötet vid sitt sammanträde i november 2022 att temat för det tematiska kyrkomötessammanträdet 2024 ska vara *Kyrkan i det offentliga rummet*.

Kyrkostyrelsen redogör i sin skrivelse KsSkr 2024:6 för temat för årets tematiska kyrkomöte – kyrkan i det offentliga rummet. Till grund för det tematiska kyrkomötet ligger Lutherska världsförbundets studieprocess kring och dokument *Kyrkan i det offentliga rummet*. Med utgångspunkt i Lutherska världsförbundets dokument riktas fokus i kyrkostyrelsens skrivelse mot förutsättningar, skäl och former för kyrkans samhällsengagemang. Skrivelsen består av fyra tematiska kapitel:

- ◆ Det offentliga rummet och Svenska kyrkan
- ◆ Teologiska motiv för Svenska kyrkans närvaro i det offentliga rummet
- ◆ Svenska kyrkans närvaro i och bidrag till det offentliga rummet (kännetecken och principer)
- ◆ Konsekvenser för Svenska kyrkans liv.

I skrivelsen föreslår kyrkostyrelsen, utifrån den omvärldsbeskrivning och de teologiska resonemang som förs fram i skrivelsen, att kyrkomötet bekräftar Svenska kyrkans uppdrag att bidra till att skapa och upprätthålla ett offentligt rum som präglas av rättvisa och inkludering. Kyrkostyrelsen anför att sådant engagemang präglas av att en analys av samhällsutmaningar görs tillsammans med andra aktörer, att tillitsfulla relationer främjas, orättvisor utmanas, tecken av hopp identifieras och livsvillkor förbättras för och tillsammans med människor som lever i utsatthet. Vidare anför kyrkostyrelsen att ytterst är syftet att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Motion 2024:19

Motionens förslag innebär ett tillägg till den första punkten i uttalandet, om vad som är det främsta syftet med kyrkans närvaro i det offentliga rummet (se motiveringen i motionen).

Motion 2024:41

Motionens förslag innebär ett tillägg till den andra punkten i uttalandet, om den hätska ton som förekommer i det offentliga rummet (se motiveringen i motionen).

Motion 2024:55

Motionens förslag innebär ett tillägg till den fjärde punkten i uttalandet, genom att skrivningen ”möjlighet till upprättelse” läggs till i den första meningen (se motiveringen i motionen).

Motion 2024:54

Motionens förslag innebär ett tillägg till den femte punkten i uttalandet, om att delaktighet förutsätter möjlighet till utbildning och folkbildning (se motiveringen i motionen).

Utskottets överväganden

Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6, motionerna 2024:19, 2024:41, 2024:55, 2024:54

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att avslå kyrkostyrelsens förslag till uttalande i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6.

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2024:54.

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:41, 2024:19 och 2024:55.

Kyrkomötet beslutar att med anledning av kyrkostyrelsens förslag till uttalande i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 och utifrån den omvärldsbeskrivning och de teologiska resonemang som förts fram i skrivelsen samt med bifall till motion 2024:54, och med anledning av motionerna 2024:19 och 2024:55 göra ett uttalande enligt utskottets förslag.

Kyrkostyrelsen skrivelse 2024:6

Utskottet har behandlat kyrkostyrelsen skrivelse 2024:6 och förslag till beslut om uttalande och tillhörande motioner. Utskottet har tagit emot yttranden från övriga utskott. Tillsyns- och uppdragsutskottet avstår från att lämna ett yttrande mot bakgrund

av sitt ansvarsområde. Yttrandena bidrar till behandlingen av och det fortsatta arbetet med utgångspunkt i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6.

Som exempel vill samhälls- och kulturutskottet betona gudstjänstutskottets reflektion – att kyrkan i det offentliga rummet inte endast ska upptäcka tecken på hopp, utan också förmedla hopp. Svenska Kyrkans Unga lyfts särskilt fram av kyrkolivsutskottet. Samhälls- och kulturutskottet noterar även att De Ungas Kyrkomöte 2024 i sin skrivelse berör de ungas roll när Svenska kyrkans röst ska höras som civilsamhällesaktör (s. 6). Ekumenik och interreligiös samverkan är ett annat exempel på fråga som kommer fram i yttrandena från utskotten.

Samhälls- och kulturutskottet ser att skrivelsen kan leda till fortsatt reflektion kring kyrkan i det offentliga rummet. Utskottet vill även understryka läronämndens konstaterande att Svenska kyrkans roll i det offentliga rummet behöver vara föremål för ständig teologisk reflektion. Läronämnden välkomnar även de samtal om kyrkans kallelse i det offentliga rummet som kyrkostyrelsens skrivelse inspirerar till. Samhälls- och kulturutskottet vill i detta sammanhang även särskilt betona kallelsen i dopet som utgångspunkt för kyrkan i det offentliga rummet, även om det inte anges uttryckligen i förslagen till uttalande.

Frågan om vem skrivelsen riktar sig till har ställts i utskottens yttranden. Detta är en fråga som samhälls- och kulturutskottet finner vara relevant att ta vidare. En annan fråga som samhälls- och kulturutskottet lyfter är vilken dignitet skrivelsen har, exempelvis om den är ett studiematerial eller en vägledning. Eftersom skrivelsen bland annat redogör för komplexa teologiska frågor talar det för att den främst lämpar sig för den inomkyrkliga läsaren. Om man vill att skrivelsens budskap ska få bredare spridning i församlingar behöver ett studiematerial eller annan handledning tas fram.

När det gäller uttalandet menar utskottet, i enlighet med den presentation som gavs av tjänstepersonerna från kyrkokansliet, att punkterna 1–3 kan läsas som ”vad” – vad är Svenska kyrkan i det offentliga rummet? De senare punkterna 4–6 kan läsas som ett ”hur” – hur deltar kyrkan i det offentliga rummet?

Sammantaget ser utskottet att yttrandena i sig inte ger anledning att föreslå ytterligare ändringar av uttalandet.

Utskottet välkomnar kyrkostyrelsens förslag till uttalande och finner att texten är bra, men föreslår några ändringar som kompletterar punkterna 1, 4 och 5 i uttalandet. Därför föreslår utskottet avslag till kyrkostyrelsens förslag till uttalande. Utskottets förslag till ändrat uttalande har sin grund i utskottets behandling av kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 och tillhörande underlag, men även de motioner som lagts fram i anslutning till skrivelsen, vilket det redogörs för närmare nedan.

Motion 2024:19

Utskottet instämmer i stort med motionens motivering. I motionen föreslås en bra och viktig komplettering till uttalandets första punkt. Utskottet vill understryka behovet av att teologin och den grundläggande uppgiften alltid finns med kyrkan i det offentliga rummet. Mot bakgrund av den vikt frågan har, vill utskottet skärpa motionens förslag, genom att stryka ordet ”främst”. Dessutom vill utskottet skriva ut ”kyrkans närvaro”. Utskottet föreslår därför att motion 2024:19 avslås, men med anledning av motionen och kyrkostyrelsens skrivelse vill utskottet föreslå att följande mening läggs till kyrkostyrelsens förslag till uttalande som en andra mening i första punkten:

Kyrkans närvaro i det offentliga rummet syftar till att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Motion 2024:41

Utskottet delar i stort motionens syfte – att betona Svenska kyrkans ansvar att verka för ett öppet, inkluderande och rättvist offentligt rum för alla, utan hot och hat mot personer med annan tro eller meningsmotståndare. Detta syfte framgår enligt utskottets mening redan av kyrkostyrelsens skrivelse och Lutherska världsförbundets dokument. Utskottet ser därför inget behov av motionens förslag till komplettering i uttalandets andra punkt och ser även en risk att det uppfattas som begränsande. Mot den bakgrunden föreslår utskottet att motion 2024:41 avslås.

Motion 2024:55

Utskottet håller i stort med syftet med motionens motivering kring upprättelse. Utskottet vill särskilt understryka den djupa och unika innebörd upprättelse har i Svenska kyrkans rum och ser ett värde i att det även finns med i uttalandet. Utskottet finner dock att motionens förslag till komplettering av kyrkostyrelsens uttalande i punkten 5 inte fullt ut ger uttryck för hur begreppet bör förstås i detta sammanhang. Exempelvis skulle den föreslagna ordalydelsen ”möjlighet till upprättelse” kunna uppfattas som alltför specifik, enligt utskottet, som i stället föreslår ”upprättelse” som kan uppfattas som mer öppet och inkluderande. Utskottet föreslår därför att motion 2024:55 avslås, men med anledning av motionen och kyrkostyrelsens skrivelse bör förslaget till punkten 5 i uttalandet i stället lyda:

Svenska kyrkans rum ska präglas av rättvisa, inkludering, upprättelse och öppenhet. Detta innefattar både utrymme för öppna och respektfulla samtal, men också fysiska rum som ger trygghet och skydd.

Motion 2024:54

Utskottet håller med om vad som anges i motion 2024:54 om betydelsen av utbildning och folkbildning för deltagande och föreslår att motionen bifalls.

Uppsala den 4 oktober 2024

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Anton Härder, ordförande, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Sofia Rosenquist, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Anna-Karin Westerlund, Peter Laufer, Britt Fält, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Cecilia Clausen, Bodil Wennerström, Karin Stierna, Jenny Delén, Rodney Engström, Gary Aelius, Margareta Carlsson, Lina Ahl, Elisabeth Lanner och Marja Sandin-Wester.

Biskoparna Fredrik Modéus och Ulrica Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

SK 2024:1

Jag reserverar mig mot uttalandet i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 förutom punkterna 6 d–e som är bra. De andra framstår mer ideologiska än kyrkliga.

Peter Laufer

Reservation 2

Vi reserverar oss mot utskottets beslut till förmån för bifall på motion 2024:41.

Boel Johansson, Stig Axelsson, Lena Arman

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2024:2y

Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Läronämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet samt motionerna 2024:19, 2024:41, 2024:54 och 2024:55

Läronämnden konstaterar att Svenska kyrkans roll i det offentliga rummet behöver vara föremål för ständig teologisk reflektion. Därför välkomnar läronämnden de samtal om kyrkans kallelse i det offentliga rummet som kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 inspirerar till.

Läronämnden finner att varken skrivelsens förslag till uttalande eller förslagen i motionerna 2024:19, 2024:41, 2024:54 och 2024:55 strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Uppsala den 30 augusti 2024

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Maria Södling, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Marta Axner Ims, Teresa Callewaert, Håkan Möller, Ninna Edgardh, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets yttrande 2024:5y

Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Till samhälls- och kulturutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 om det tematiska kyrkomötet, Kyrkan i det offentliga rummet.

Utskottet anser att det i grunden är ett bra dokument och är glad åt skrivelsen. Det är positivt att skrivelsen inleder med och tar sin utgångspunkt i skapelsen och Guds goda verk. När vi som kyrka erfar god vilja hos andra människor är det vårt uppdrag att möta detta och lyfta fram det goda. Det är att leva enligt ett skapelseteologiskt förhållningssätt. Utskottet understryker att luthersk tradition betonar att varje kristen har ett ansvar för att både gestalta och uttolka tron.

Utskottet vill särskilt lyfta fram gudstjänsten i det offentliga rummet. Utskottet noterar med tillfredsställelse att gudstjänstens betydelse tydligt lyfts fram på flera ställen i dokumentet Kyrkan i det offentliga rummet.

Utskottet understryker att kyrkan inte bara ska upptäcka tecken på hopp, utan också förmedla hopp. Utskottet påtalar samtidigt att frågorna om fred och klimat-rättvisa kunde ha varit tydligare i dokumentet.

Uppsala den 2 oktober 2024

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Dag Tuvelius, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Helén Lindbäck, Mattias Lundberg och Elise Solberg.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Brigitta Nilsson, Sofija Lazic Pedersen, Knapp Anna Eriksson, Agne Arnesson, Annsofi Aurell, Anne Sörman, Kristina Hyse, Åsa Öckerman, Fredrik Sidenvall och Manilla Nordanstig.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Organisationsutskottets yttrande 2024:1y

Kyrkan i det offentliga rummet

Till samhälls- och kulturutskottet

Organisationsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Organisationsutskottet har beretts tillfälle att, avseende för utskottet relevanta delar, yttra sig över det förslag till uttalande från kyrkomötet som presenteras i ovan nämnda skrivelse.

Organisationsutskottet vill inledningsvis framhålla att förslaget i huvudsak upplevs som väl genomtänkt och att det på ett bra sätt lyfter fram sådant som är centralt i en öppen och demokratisk folkkyrka. Utskottet konstaterar dock att uttalandet i huvudsak fokuserar på kyrkan som gemenskap och att det skulle kunna tilläggas ett tydligt ställningstagande för den enskilda religiösa människan i det offentliga rummet. Utskottet skulle gärna se att uttalandet tydligare ger röst åt den religiösa människan.

Utskottet har vidare resonerat kring formerna för kyrkomötets ställningstagande, om huruvida kyrkomötet måste göra ett uttalande, vem uttalandet är riktat till och vad tanken är att det ska leda till. Utskottet har härvid konstaterat att uttalandet i första hand vänder sig till kyrkan självt. Uttalandet beskriver det unika med Svenska kyrkans roll i civilsamhället och i det offentliga rummet. Utifrån denna beskrivning uppmanar uttalandet oss alla till engagemang; till att, idag och i morgon, modigt våga stå för att vi är just ett trossamfund i det mångkulturella samhället. Uttalandet utgör vidare Svenska kyrkans ”översättning” av studiedokumentet från Lutherska världsförbundet i vår öppna folkkyrkas kontext. Mot den bakgrunden är det utskottets uppfattning att uttalandet kommer att kunna användas i många olika delar av vår kyrka, som vägledning för fortsatt arbete och reflektion kring vad det innebär att vara kyrka i det offentliga rummet.

Uppsala den 2 oktober 2024

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Fredrik Nilsson, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Solveig Oskarsson, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roberth Krantz, Peter Lundborg, Kristina Töyrä, Toivo Sjören, Eva-Lena Fungmark, Håkan Widepalm, Hanna Hesser Nordin,

Biskoparna Karin Johannesson och Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för att utskottet skulle ha lämnat yttrande i enlighet med följande.

Tematiska kyrkomöten medför klara organisatoriska och demokratiska risker i och med begränsande av motionsrätten. Särskilt med att avgränsa motionsrätten till ett område utanför svenska kyrkans kärna.

Organisationsutskottet ser gärna att Svenska kyrkan lyfter fokuset på människor i stället för grupper av människor.

Det är det mest pragmatiska förhållningssättet för att både möta och stötta medmänniskor i nöd.

Organisationsutskottet förstår att människor naturligt söker sig till tro. Samtidigt har Svenska kyrkan erfarit ett stort medlemstapp. Annat har kommit att ta större plats i olika forum. Viss destruktiva inslag har kommit att fylla det andliga hålrum som skapats. Däribland den religion som John McWhorther beskriver i sin bok *Woke racism*.

Analogt går det förstås att inkludera andra destruktiva rörelser med klar sekulär prägel. Rörelser där alla som tycker annorlunda än rörelsens extrem bedöms vara kättare – mot den gemensamma saken – och därmed ska straffas genom exkludering, uthängning eller annat.

Organisationsutskottet uttrycker oro för hur en fortsatt teologisk förskjutning från kristna till dessa samtidens sekulära ideal kommer påverka kulturen inom Svenska kyrkan.

Redan idag erfar organisationsutskottet att medlemmar upplever en stram åsiktskorridor inom Svenska kyrkan. En åsiktskorridor – en konsensuskultur – som får följer både i form av mer ansträngda möten mellan människor, likväl som får konsekvenser för organisationskulturen inom kyrkan.

Därtill lyfter organisationsutskottet att de ekonomiska och administrativa konsekvenser tematiskt kyrkomöte får, sker i en tid då stora delar av kyrkans verksamheter har stora behov av ekonomisk förstärkning.

Sammanfattningsvis ser organisationsutskottet allvarsamt på de följer tematiska kyrkomötet får för kyrkan, och vill också påtala att detta också får indirekta följer genom ett riskerat förtroende för Svenska kyrkans demokratiska struktur – vilket också påverkar organisationen i övrigt.

Med anledning av ovanstående styrker organisationsutskottet att samhälls- och kulturutskottets avslår skrivelsen i sin helhet.

Petter Nilsson

Angående fråga om yttrande från tillsyns- och uppdragsutskottet till samhälls- och kulturutskottet över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6, Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Tillsyns- och uppdragsutskottet beslutar att avstå från att yttra sig över rubricerad skrivelse, detta mot bakgrund av tillsyns- och uppdragsutskottets ansvarsområde som det är beskrivet i kyrkomötets arbetsordning.

Onsdagen den 2 oktober 2024

Britt Björneke ordförande

Fredrik Selander sekreterare

Beslutande: Britt Björneke, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Markus Svensson, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Sten Janson, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Jonatan Hanson, James Sandstedt och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Helen Coughlin-Sjögren, Johannes Fransson, Stefan Linderås, Veronica Pålsson, Kicki Lidén, Benny Ahreemark Persson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekonomiutskottets yttrande 2024:1y

Tematiskt kyrkomötet 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Till samhälls- och kulturutskottet

Ekonomiutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Tematiskt kyrkomöte – Kyrkan i det offentliga rummet.

Ekonomiutskottet anser övergripande att skrivelsen är bra. Ur sitt perspektiv vill utskottet understryka betydelsen av att Svenska kyrkan är synlig i det offentliga rummet, utifrån att människor därigenom får upp ögonen för kyrkan och kan komma att bli tillhöriga. För att Svenska kyrkan ska vara med och bygga samhället behöver kyrkan finnas ”lokalt och överallt”, vilket också är en ekonomisk aspekt.

Utskottet efterlyser dock en tydligare mottagare för uttalandet i skrivelsen. Den frågan vill ekonomiutskottet sända vidare till samhälls- och kulturutskottet. För många är det som sägs i skrivelsen bekant, men olika mottagare kan nog uppfatta det på olika sätt. Enligt ekonomiutskottet kan skrivelsen kategoriseras som ett svar från Svenska kyrkan på Lutherska världsförbundets skrift *Kyrkan i det offentliga rummet*. Genom detta arbete visar Svenska kyrkan vilken vikt som läggs vid frågan om kyrkan i det offentliga rummet. Med detta synsätt kan skrivelsen antas vara för intern användning i stora delar. Ekonomiutskottet ser gärna att det uppmärksammas i processen framöver hur skrivelsen kan användas.

Ekonomiutskottet vill även understryka vikten av att det framgår att Svenska kyrkan och den som är kristen är en del av samhället, inte utanför det.

Även om kyrkans grundläggande uppgift tas upp i skrivelsen, anser ekonomiutskottet att den även kan framgå av uttalandet som en sammanfattning av vad kyrkans närvaro i det offentliga rummet syftar till.

Uppsala den 3 oktober 2024

På ekonomiutskottets vägnar

Cecilia Rogne, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Johanna Palmér, Cecilia Rogne, Magnus Ek, Bengt Kjellgren, Per Carlberg, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Annika Nyman, Christina Södling, Fredrik Schandorff, Lars Jakobsson, David Liljedal, Suzanne Fredborg, Gunilla Eldebro, Agneta Ahlblom, Cecilia Gyllenberg Bergfasth och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekumenikuskottets yttrande 2024:1y

Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Till samhälls- och kulturutskottet

Ekumenikuskottets yttrande över Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet.

Ekumenikuskottet tackar för möjligheten att yttra sig över rubricerade skrivelse och vill framföra följande med anledning av den.

Med tanke på Svenska kyrkans evangelisk-lutherska identitet och med tanke på att årets kyrkomötestema *Kyrkan i det offentliga rummet* utgår från en skrift från Lutherska världsförbundet kan det tyckas begripligt att fokusera på Svenska kyrkan. Utskottet vill dock påminna om att på de flesta platser i Sverige finns flera kyrkor och samfund närvarande. I detta avseende är ekumeniska närmanden en förutsättning för gemensamt vittnesbörd och handlande sådant att människor i allmänhet kan uppfatta en samlad kristenhet.

I lokalsamhället är Svenska kyrkans församlingar en del av civilsamhället och spelar på så sätt en roll i det offentliga rummet. Tillsammans med andra bygger Svenska kyrkans församlingar en nödvändig gemenskap och även motståndskraft mot olika kriser och icke-demokratiska strömningar. Att tillsammans med andra samfund (ekumeniskt) och troende av andra religioner (interreligiöst) göra detta kommer att bli allt viktigare i framtiden.

I detta sammanhang vill Ekumenikuskottet också lyfta vikten av Svenska kyrkans arbete tillsammans med judar och muslimer i Sverige för att motverka den ökade antisemitismen och islamofobin i Sverige.

Vad gäller den globala ekumeniken är Svenska kyrkans relation till andra kyrkor runt om i världen viktig i sig och nödvändig bland annat för vår egen självförståelse. Av den anledningen är utvecklandet av relationerna till Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet, ACT-alliansen och Europeiska kyrkokonferensen samt kyrkorelationer på stifts- och församlingsnivå viktiga.

I arbete mot klimatförändringar, arbete mot det försämrade säkerhetsläget, humanitära insatser, demokratifremjande arbete, jämlikhetsarbete och arbete för existentiell hälsa har dock inte kyrkorna – inte ens tillsammans – monopol på konstruktiva insatser. Kyrkorna behöver där verka inte bara ekumeniskt utan också interreligiöst, sida vid sida med alla människor av god vilja, oberoende av tro eller avsaknad av tro.

Uppsala den 2 oktober 2024

På ekumenikuskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Sofie Halvarsson, Edvina Palmcrantz, Peter Weiderud, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Sunnliden och Agneta Granström

SK 2024:1
Bilaga 6

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Yvonne Stålnacke, Lars G Linder, David Berggren, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Birgitta Axelsson Edström, Margareta Karlsson, Fredrik Wallén och Ann-Marie Strömberg (adjungerad).

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2024:2y

Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Till samhälls och kulturutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över KsSkr 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet.

Utskottet har tagit del av skrivelsen och vill göra ett tillägg i sista stycket under rubriken ”Upptäcka tecken på hopp” på sidan 21. Tillägget vill uppmärksamma Svenska Kyrkans Unga som Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation och deras viktiga roll som verksamma inom församlingsorganisationen men de verkar också utanför den, vilket kan vara viktigt, till exempel bland unga vuxna som har en svagare församlingskopp-ling. Tillägget med medföljande ändringar är kursiverat:

Nuvarande lydelse:

Dessa metoder, exempelvis Meningen med mig, stödjer ungdomar att hantera livets utmaningar och syftar till att ge en känsla av sammanhang och mening.

Församlingarnas ungdomsarbete är viktiga arenor både för existentiella samtal och gemenskap. Församlingarna spelar därför en viktig roll för unga människors delaktighet, gemenskap och egenmakt.

Uppsala den 2 oktober 2024

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sara Waldenfors, ordförande

Föreslagen lydelse:

Dessa metoder, exempelvis Meningen med mig, stödjer ungdomar att hantera livets utmaningar och syftar till att ge en känsla av sammanhang och mening.

Svenska Kyrkans Unga är en viktig samlingspunkt för barn och ungdomar och är en viktig arena tillsammans med församlingarnas övriga ungdomsarbete både för existentiella samtal och gemenskap. Dessa arenor spelar därför en viktig roll för unga människors delaktighet, gemenskap och egenmakt.

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sara Waldenfors, ordförande, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, David Svensk, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Sören Olsson, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Iris Denstedt-Stigzelius och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna Lundberg, Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Marie Rydén Davoust, Kenneth B Ferm, Birgitta Johansson Huuva,

Tomas Fors, Magnus Hedin, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark,
Kerstin Sidenvall Karlgren och Terence Hong slo.

SK 2024:1
Bilaga 7

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Derlén har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Förvaltarekapsutskottets yttrande 2024:1y

Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet

Till samhälls- och kulturutskottet

Förvaltarekapsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6

Skrivelsen beskriver hur Svenska kyrkan bidrar till det offentliga rummet både genom att tillhandahålla rum och att engagera sig i det som händer i det offentliga rummet.

Förvaltarekapsutskottet är medvetet om att förändringar, som kyrkan har att anpassa sig till, påverkar förutsättningarna för att hålla kyrkans rum öppna, tillgängliga och trygga. Hit hör sådant som en ökad osäkerhet, förvärrad hotbild, höjd beredskap och minskande ekonomiska resurser. Men det är värdefullt att, på det sätt som uttalandet gör, betona vikten av att församlingarna trots utmaningarna strävar efter att bidra med att göra sina rum till delar av ett väl fungerande offentligt rum. Strävan bör fortsatt vara att kyrkans rum görs tillgängliga för alla och kan erbjuda trygghet och skydd, även om detta blir utmanande. Detta med insikt om att det inte kan uppnås överallt och hela tiden. Den fysiska tryggheten kompletteras och förstärks av den trygghet som skapas genom en inkluderande och öppen gemenskap som Svenska kyrkan är en del av.

Utskottet har diskuterat förslaget till kyrkomötesuttalande och vill påtala följande:

Apropå uttalandets andra och fjärde punkt är det viktigt att inte glömma att även språket kan användas för att skapa tillgänglighet. Det är viktigt att Svenska kyrkan som aktör i det offentliga rummet strävar efter att använda och kommunicera med ett språk som upplevs tillgängligt och inkluderande.

Apropå uttalandets femte punkt ser utskottet att det kan uppfattas som begränsande att bara ”utgå från de demokratiska fri- och rättigheterna”. Snarare ser utskottet att utgångspunkten borde vara ”de mänskliga och demokratiska rättigheterna”.

Uppsala den 2 oktober 2024

På förvaltarekapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Claes Block, ordförande, Isak Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Leif Grip, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Gunilla Franzén ordförande, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Katarina Lövgren, Anna-Carin Gabelic, Anders Brunnstedt, Tomas Jansson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Leif Gustavsson, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.